

Courtney Miller Santo

Onder de olijfboom

vertaald door Carolien Metaal

Aankomst

Aнна Davison Keller wilde de oudste persoon ter wereld zijn. Ze vond dat ze recht had op deze titel vanwege de bijzondere zorg die ze besteed had aan het voertuig dat God haar gegeven had. 's Ochtends kwam ze altijd met veel spektakel haar bed uit en zonk op haar knieën om te bidden, voor het geval God zelf toekeek. Ze sprak God toe in zijn eigen taal – vroeg hem nog flink wat dagen toe te voegen aan de honderdtwaalf jaar die ze al leefde en smeekte om gezondheid in haar navel en merg voor haar beenderen. Ze zei niet recht voor zijn raap dat God die verduivelde man in China, die haar van die titel afhield, de genadeklap zou moeten geven, maar na al die jaren wist God dat vast wel.

In 2006 bleef de zomer langer dan hij welkom was, waardoor heel het dal eruitzag als bloemen die te lang in een vaas waren blijven staan. Het werd over een uur pas licht en hoewel het begin november was, voelde het die ochtend warm en bedompt aan. Anna kleepte zich in het donker aan, terwijl haar terriër Bobo naar haar hielen hapte omdat hij naar buiten wilde. Opstaan voor zonsopgang schonk haar de benodigde privacy om aardig te zijn tegen haar dochter en kleindochter, die het opgeruimde huis met Anna deelden. Mensen dachten vaak dat ze zussen waren. Onzin, dacht Anna altijd, maar dat hoorde nu eenmaal bij de jeugd: voor iemand van onder de dertig zag iedereen boven de zestig er even oud uit.

Ze had geen trek in de geroosterde boterham met jam op haar bord, die ze gewoontegetrouw had gemaakt. Ze besepte dat ze eigenlijk te veel minuten van haar dagen verkwistte aan automatismen. Ze dwong zichzelf toch een hap te nemen, gooide het restant naar Bobo en liep

de veranda aan de achterkant op. Ze was de afgelopen dagen in beslag genomen door de ophanden zijnde komst van een doctor, een geneticus, die Anna en haar nageslacht wilde bestuderen. Men had haar uitgelegd dat de man de verklaring van een lange levensduur hoopte te vinden in de genen van bepaalde mensen, die men *superagers* noemde. Anna zag het als een zoektocht naar de heilige graal, hoewel ze vermoedde dat ze nogal onnozel zou overkomen als ze dat hardop zei.

Godzijdank zou hij vandaag eindelijk komen; door de zenuwen was ze niet aan haar normale bezigheden, zoals slapen, toegekomen. Afgelopen nacht was ze geplaagd door dromen met vage beelden van navelstrengen en het gezicht van een vrouw die ze niet kende. En dan was er nog haar eetlust. Elke keer dat ze probeerde te eten, leek haar maag vol te zitten met zijn eigen zuur. Anna had behoefte aan afleiding en vandaag, nu de oogst eindelijk binnen was, zouden de olijven op haar wachten.

In het donker was het lange, aflopende grasveld grijs en nat van de dauw. Ze bleef bij de reling van de veranda staan en keek hoe Bobo de trap af rende en over het grasveld naar de plek stoof waar het gras overging in de boomgaard van de familie. Er was te weinig licht om de olijfbomen te kunnen zien, maar Anna kon de bladeren horen rit-selen in de wind die door het dal blies. Ze tuitte haar lippen. Een foeterende, bezorgde inwendige stem baande zich een weg naar het oppervlak: *Er moet nog meer geplukt worden. Olijven die zo rond en stevig zijn dat ze bij de lichtste aanraking barsten. Tientallen steenvruchten die bij elke buiging van een tak op de grond vallen. Ze liggen daar te rotten, een overvloedige feestmaaltijd voor ongedierte.*

Na elke oogst had ze dit schuldgevoel. De plukkers konden altijd maar negentig procent van wat de olijfgaard te bieden had weghalen. Anna had zich nooit kunnen neerleggen bij verspilling. Ze gaf de schuld van die zuinigheid aan haar ouders en hun nalatenschap. Wat zeiden de mensen ook alweer? Bij het zien van de Eiffeltoren zou elke rechtgeaarde Schot of Ier vragen welke idioot goed staal verspilde. Anna trok de modderige laarzen aan die altijd op de veranda stonden en leegde de mand waarin ze aanmaakhout bewaarden. God wist dat als zij ze niet plukte, niemand dat zou doen. Het was futiel, maar ze

was ervan overtuigd dat ze er ooit in zou slagen een boom van al zijn vruchten te ontdoen.

Bobo kwam naar haar toe toen ze de heuvel af liep. Ze bukte om hem achter zijn oren te krabben, waarna hij terug naar het huis draafde. Toen ze zich weer oprichtte, merkte ze tot haar verbazing dat ze in gedachten niet bij deze novemberochtend was, maar bij een herinnering van meer dan een eeuw oud. Voor Anna was het alsof de tijd zichzelf kon opvouwen. Er waren bepaalde seizoenen waarin ze de herinneringen aan haar vader en moeder, die allebei al sinds het begin van de jaren dertig dood waren, voor zich zag als op de dag dat die ontstaan waren. Ze wist dat elke seconde die ze geademd had door haar hersens was opgeslagen en dat haar geest haar af en toe verbaasde door iets op te roepen wat ze zich nog nooit eerder herinnerd had.

De geur van nat flanel kriebelde in haar neus en ze hoorde de echo van gegiechel. Het was een oude herinnering; ze kon niet ouder dan tien jaar zijn geweest. Zij en haar broer Wealthy waren gevallen olijven aan het oprapen van de grijze wollen kleden die op de bedauwde grond waren neergelegd. De volmaakte olijven legden ze op het ene kledingstuk, de gebarsten en verschrompelde vruchten op het andere. Dat hadden ze een tijdje plichtsgetrouw gedaan, maar toen waren ze al snel in kleermakerszit een handspelletje gaan spelen. Anna was veel trager dan haar oudere broer en ze werd zo vaak geslagen dat haar handen al gauw rood werden. Ze hield ze vlak boven die van Wealthy en probeerde aan zijn ogen te zien wanneer hij zou uithalen. Ze wilde verschrikkelijk graag winnen, de kans krijgen om op de handen van haar broer te slaan. Ze hadden geen van beiden in de gaten dat hun vader met een diepe frons op zijn voorhoofd half verborgen achter een olijfboom stond toe te kijken.

Hij was een dunne man. Anna stelde zich voor dat als de huid van haar vader afgestroopt werd, zoals de schors van een boom, er dan groen hout onder zou zitten. Zijn klappen voelden altijd als zweepslagen. Hij sloeg met zijn vlakke hand tegen Wealthy's oor en brulde tegen hen dat ze hun tijd zaten te verdoen. Anna greep haar kans: ze mepte op haar broers handen en ging ervandoor. Ze wist nog dat ze zich had omgedraaid en had gezien dat haar vader en broer haar met

open mond stonden na te kijken, met een blik die van woede in gemuseerdheid was veranderd. En toen was ze gestruikeld.

Het was een kleine snee die geen litteken zou achterlaten. Maar het bloedde alsof er een slagader was geraakt. ‘Hoofdwonden lijken altijd erger dan ze zijn,’ had haar vader gezegd, terwijl hij met samengeknepen ogen naar de kleine snee boven haar linkerwenkbrauw keek. Hij depte de wond met zijn zakdoek en stuurde Wealthy weg om alle spinnenwebben te verzamelen die hij kon vinden. Hij kwam terug met een vuist vol kleverige draden die hij tot een grijze rechthoek had geknepen. Samen hadden ze er stukjes uit gepulkt die ze in de snee duwden tot het bloeden gestelpt was.

Anna bleef aan het eind van het grasveld staan en vloekte. De schemering bood niet genoeg licht om de gaard in te gaan. De bomen absorbeerden en verstrooiden de zonnestralen, waardoor het zelfs midden op de dag schemerig was in de olijfgaard. Dat had ze kunnen weten. Verdikkeme. Ze vond het verschrikkelijk om zich dom te voelen, helemaal als dat het gevolg was van haar eigen daden. Deze misser maakte haar behoedzaam en met haar vingers betastte ze haar wenkbrauw. Ze duwde de rimpels opzij en streek over de weinige bruine haartjes die ze nog had. Níéts. Geen bobbeltje of onregelmatigheid in de huid om haar herinnering te staven, en toch wist ze dat het waar was.

De purperen hemel werd blauw. Ze liep langs de rand van de olijfgaard – waar net genoeg licht was – en raapte gevallen vruchten op. Ze greep uitstekende takken vast en zocht op de tast naar de steenvruchten. Aangezien ze dit haar hele leven had gedaan, wist ze – door de vorm, het gewicht van elke vrucht – of de olijf geschikt was om te persen. Dat woord, ‘steenvrucht’, had ze heel lang niet begrepen. Hoe kon een steen nou vruchten hebben of hoe kon een vrucht nu van steen zijn?

Die verwarring over dat woord had ze zich wel vaker herinnerd, maar het wonder van de spinnenwebben was haar nu pas weer te binnen geschoten. Dat moest ze aan haar dochter en haar kleindochter vertellen, en aan iedereen die het maar horen wilde. Alles wat de generaties na haar niet wisten, baarde Anna zorgen. Ze wilde iemand vin-

den die naar haar zou luisteren. Echt zou luisteren. De wereld had een hekel aan oude mensen. Zelfs haar eigen familieleden dachten dat ze alles wat ze moesten weten van Anna al wisten. Ze werd niet meer geraadpleegd, en ze kon geen verhaal beginnen zonder dat haar dochter, of haar kleindochter, haar in de rede viel en het voor haar afmaakte. Ze hadden geen perspectief, zagen niet in hoeveel er nog bewaard moest blijven. Het zou een mensenleven kosten om hun haar geheimen te vertellen, en Anna had al twee mensenlevens geleefd.

Het licht raakte de randen van de vallei en Anna wilde de olijfgaard in lopen.

‘Mama,’ riep haar dochter.

‘Oma,’ echode haar kleindochter met haar hoge, ijle stem.

Vervolgens kregen hun stemmen het scherpere randje van behoefte en zorgen.

Anna zuchtte en keerde zich om naar het huis. Het was fijn om gewent te zijn. De dauw verdampte als rook van de bladeren van de olijfbomen. Toen ze de heuvel op liep, was ze in stilte erkentelijk voor het feit dat de eerstgeborenen allemaal in de buurt waren gebleven – verbonden aan de olijven, de roodachtige aarde, het huis en Anna.

‘Hier ben je!’ zei Elizabeth. Nee... Bets. Niemand noemde haar dochter nog bij haar volledige naam. Bets frummelde zenuwachtig aan haar halsketting.

‘Hoe kun je er nu zomaar in het donker vandoor gaan?’ vroeg Calliope.

‘De hond was een tijdje bij me,’ zei ze. Het bracht Anna altijd van haar stuk als ze zag dat haar dochter en kleindochter zo oud waren.

‘Toch maak ik me zorgen,’ zei Bets. Haar dochter was een stevige vrouw, donkerder dan de rest van de familie, met uitzondering van Anna. Ze had zware wenkbrauwen en diepliggende ogen. Volgend jaar zou ze negentig worden, maar ze had de Keller-genen, wat betekende dat ze zich niet liet hinderen door haar leeftijd. Haar haar was zo’n tien jaar geleden al grijs geworden, maar de afgelopen jaren was het opgelicht, zodat het in het ochtendlicht glansde als zilver.

‘Nou, je bent niet de enige,’ zei Callie door de hordeur.

Anna trok de vieze laarzen uit en ging op een van de schommel-

stoelen op de veranda zitten. Callie zou haar haar grijs moeten laten worden, dacht ze. Deze maand was het haar van haar kleindochter koperachtig blond en kroezend aan de uiteinden. Ze had eveneens geweigerd om zich neer te leggen bij het vormeloze omhulsel dat elk vrouwenlichaam op hogere leeftijd werd. Callie perste zich in ouderwetse korsetten en brassières, die haar zachte boezem tot scherpe punten kneedden, ook al was ze al halverwege de zestig. Toch was haar manier van lopen het enige aspect aan haar verschijning waarover Anna met haar van mening verschilde. Aan het ongeluk had Callie een opvallende mankheid overgehouden, die ze veranderd had in een uitdagend heupwiegen. Callie beweerde dat ze altijd zo gelopen had, maar volgens Anna waren die provocerende bewegingen pas begonnen nadat het been van haar kleindochter verbrijzeld was.

‘Oma? Luister je wel naar me?’ zei Callie door de hordeur. ‘Wat vind je?’

‘Waarvan?’ vroeg Anna.

Bets zette de deur op een kier. ‘Over dat we de doctor iets te eten moeten geven als hij komt.’

‘Zeg tegen oma dat ze die laarzen op het gras moet zetten en dat ik er straks de modder af zal halen,’ zei Callie. Vervolgens begon ze de inhoud van hun koelkast op te sommen en vroeg zich hardop af of er nog genoeg tijd was om een braadstuk te ontdooien.

‘Het is maar gewoon middageten,’ zei Anna. De geneticus was Callies idee geweest. Haar kleindochter mythologiseerde de familie. Als klein kind had ze al haar energie al gestopt in het uniek-zijn. Anna verweet dat de vader van het meisje. Hij was degene geweest die op die bizarre naam had gestaan. ‘Calliope,’ zei ze, terwijl ze bedacht dat het een mooi woord was, maar een afschuwelijke naam. Meestal verkortte ze het om het niet te hoeven uitspreken.

‘Gaat het, oma?’ vroeg Callie door de hordeur.

Anna verzekerde haar kleindochter dat het prima met haar ging en vroeg om een kopje heet water met een druppel olijfolie en een schijfje citroen. Toen begon ze de olijven te sorteren; ze gooide de paar slechte exemplaren naar de dikke roodborstjes die op het grasveld naar wormen zaten te pikken.

‘Is dat jouw geheim?’ vroeg Callie, toen ze haar het kopje gaf en in de andere schommelstoel ging zitten. Vanwege haar been kon ze nooit lang blijven staan. ‘Zullen we tegen Amrit zeggen dat hij ons bloed niet hoeft te analyseren, dat het geheim van een lang leven bestaat uit citroenzuur, olijfolie en H₂O?’

‘Amrit? Ik dacht dat hij Hashmi heette. Doctor Hashmi,’ zei Anna. Nieuwkomers snaptten nooit helemaal dat ze alles nog op een rijtje had. Ze wist dat de mensen er vanwege haar leeftijd en haar gezicht – dat deed denken aan gekreukt linnen – van uitgingen dat ze niet begreep wat er om haar heen gebeurde. Ze oefende de naam van de geneticus nu al weken en had zelfs zijn onderzoek bestudeerd, zodat het bij hun ontmoeting duidelijk zou zijn dat ze oud was, maar niet gebrekkig.

Callie bloosde. ‘Nee, nee. Je hebt gelijk, we moeten hem doctor Hashmi noemen, ik heb gewoon zo vaak met hem gepraat dat het voelt of we vrienden zijn.’

‘Waarover hebben jullie gepraat?’ vroeg Anna.

‘Over ons, over jou. Over alles.’ Calliope verplaatste haar blik van Anna naar de boomgaard. Ze haalde een wit pilletje uit haar zak en slikte dat door. ‘Hij is niet alleen geïnteresseerd in je leeftijd. Hij is gefascineerd door de generaties, de eerstgeborenen. Ik vermoed dat dochters in India als een blok aan het been worden gezien.’

Anna kon het niet helpen en reageerde met het Ierse gezegde dat ze haar moeder ontelbare malen had horen zeggen: ‘Een zoon is een zoon tot hij een vrouw krijgt, een dochter is haar hele leven een dochter.’

Anna’s zonen waren allemaal gestorven; de laatste vijf jaar geleden. Maar de familielijn van dochters was ongebroken gebleven – vijf generaties eerstgeboren vrouwen. Ze schommelde en prevelde haar eigen litanie: Anna kreeg Elizabeth, Bets kreeg Calliope, Callie kreeg Deborah, en Deb kreeg Erin.

‘Er is altijd een plek voor zonen,’ zei Bets, die de veranda op kwam lopen. Anna wist dat haar dochter trots op haar eigen jongens was, ook al waren ze alle vier uit Californië vertrokken om zich te vestigen in de steden waar hun vrouw was opgegroeid.

‘Callie zegt dat dochters als een last worden beschouwd in het land waar die doctor vandaan komt,’ zei Anna.

‘Iedereen wil altijd een zoon. Maar het is niet meer zoals vroeger. Zij zijn nu degenen die vertrekken; zij moeten zo nodig de wereld ontdekken,’ zei Bets. ‘Ik heb mijn jongens nu al twee of drie Kerstmissen niet meer gezien, hoewel Matthew vorig jaar heeft geprobeerd me naar Boston te laten vliegen.’

‘In India is het anders,’ zei Callie. ‘Je moet geld betalen als je dochters hebt, zodat ze kunnen trouwen.’

Opeens drong het tot Anna door dat Callie misschien een oogje op de geneticus had. Ondanks het feit dat Anna al tientallen jaren weduwe was, had ze nooit verlangd naar een andere man in haar leven. Haar kleindochter werd echter heel snel verliefd.

‘Moet je je voorstellen hoeveel geld ik had kunnen hebben. Vijf gezonde zoons hadden misschien genoeg geld in het laatje gebracht om Kidron te verlaten en weer in Australië te gaan wonen,’ zei Anna.

‘Ze waren dan misschien gezond van lijf en leden, maar ze waren zeker niet gezond van geest,’ zei Bets. Ze kon het nooit nalaten een sarcastische opmerking te maken over haar broers, ook al waren ze dood.

‘Ik vind het romantisch,’ zei Callie.

Anna nam haar kleindochter aandachtig op. Ze had haar zondagse make-up op, ook al was het zaterdag, en ze droeg de spijkerbroek van honderd dollar die haar volgens de verkoopster in Nordstrom absoluut niet ouder dan vijftig deed lijken, in plaats van de vijfenzestig die ze in werkelijkheid was. Anna vond spijkerbroeken belachelijk, wie ze dan ook droeg. Ze streek de stof van haar eigen rok glad en trok een los draadje uit de zoom.

‘Dit is wetenschap, geen romantiek,’ zei Anna. Ze wilde Callie waarschuwen, voorkomen dat ze te hoge verwachtingen koesterde. Dit was al eerder gebeurd. Een van de leveranciers van haar winkel was over de telefoon een relatie begonnen met Callie en zij had gedacht dat ze de ware liefde had gevonden.

‘Dat weet ze best,’ zei Bets. Haar dochter hield niet van onenigheid. Anna was niet verbaasd toen ze van onderwerp veranderde. ‘Hoe lang duurt het nog voor de doctor hier is?’

‘Hij komt vóór de lunch,’ zei Callie. Ze trok aan de hals van haar shirt tot dat haar boezem volledig bedekte.

‘Help me dan maar even met deze olijven,’ zei Anna. ‘Als we die nu persen, hebben we verse olie voor de lunch.’

‘De plukkers hebben goed werk geleverd dit jaar. De Lindseys vertelden dat hun personeel ruim tweeëntwintighonderd kilo per hectare heeft geplukt en wij hebben minstens evenveel,’ zei Bets.

Anna was het niet met haar eens. ‘Er moet nog veel geplukt worden.’

Bets slaakte een zucht en hapte. ‘Hebben ze er weer niet genoeg voor je afgehaald? Ik weet dat Benny die nieuwe ploegbaas heeft ingehuurd, maar hij is Diego’s zoon en je weet dat die al met zijn vader op het land van de Lindseys komt sinds hij kan lopen.’

Anna keek naar de trechter van de kleine handpers, die ze op de veranda hadden staan. Ze had nog een mand vol olijven nodig om die te vullen. ‘De plukkers hebben het niet slechter gedaan dan anders. Maar zeker niet beter dan in het jaar dat al onze mannen in het leger zaten en de oogst werd overgelaten aan de vrouwen en kinderen.’

‘Papa zei altijd dat vrouwen de beste plukkers waren. Hoe luidt dat oude gezegd ook alweer?’ vroeg Bets.

Anna zei grinnikend: ‘In de olijfgaard moet je wijs in de voeten en wild in het hoofd zijn.’ Ze glimlachte toen ze terugdacht aan haar eigen vader, die altijd beweerd had dat alleen vrouwen wild genoeg in het hoofd waren om een boom kaal te plukken. Hij had dat nooit als compliment bedoeld, maar Anna had het wel zo opgevat.

Callie schudde haar hoofd. ‘Dat heb ik nooit begrepen. Ik vind dat jullie de plukkers die machines moeten laten gebruiken. Dat levert ons waarschijnlijk zeshonderd kilo meer per hectare op.’ Met deze uitspraak had haar kleindochter een heikel onderwerp aangesneden.

‘Ik zou gek worden van het lawaai en waarschijnlijk sterven de bomen door het gestamp.’ Anna glimlachte toen ze dit zei. Ze wist dat haar kleindochter gewoon een discussie wilde uitlokken, aangezien Bets hun gesprek over de doctor had afgebroken. Dit was beter. Callie mocht graag tegen mensen zeggen dat ze op de dag dat haar grootmoeder niet verontwaardigd was, haar begrafenis zouden gaan voor-

bereiden. Dat maakte mensen aan het lachen, vooral jongelui, die ervan uitgingen dat Anna gezien haar leeftijd haar teraardebestelling al minstens twee keer had geregeld.

Ze bleven op de veranda oude ergernissen uitwisselen tot de droge novemberwind hen naar binnen joeg. Net toen Anna de mand wilde optillen om voor de tweede keer naar de boomgaard te gaan, hoorde ze het geknars van autobanden op het grind aan de voorkant van het huis.

‘Hij is vroeg,’ zei Callie. Ze stond op en liep op haar onbeholpen manier snel door het huis naar de voordeur. De hond, die te oud was om de auto te horen, trippelde achter Callie aan toen ze hem bonkend passeerde.

Bets hield de deur voor Anna open en wierp toen een blik op de klok op de piano in de hoek van de voorkamer. ‘Ik begrijp niet dat hij vanaf het vliegveld nu al hier is. Het verkeer in Oakland is altijd een chaos.’

Aan de voorkant van het huis was geen veranda. Drie betonnen treden leidden naar de oprit van grind, die in een halve cirkel het gazon doorsneed. Anna bleef op de bovenste tree staan en hield haar hand boven haar ogen tegen de zon, toen een donkerblauwe sedan over de oprit kwam aanrijden.

‘Waarom rijdt hij zo sloom?’ vroeg Callie.

‘Hij heeft de huurauto waarschijnlijk niet verzekerd,’ zei Bets. ‘Ze pakken je voor de kleinste dingen.’

Anna kneep haar ogen samen en zag dat er een vrouw achter het stuur zat. Bobo verraste hen allemaal door op zijn achterpoten te gaan staan en met zijn voorpoten in de lucht te klauwen, waarna hij een salto maakte. Het was een kunstje dat hij in jaren niet meer gedaan had. Anna realiseerde zich net dat dit niet degene was die ze verwachtten, toen de auto stopte en Erin, haar achterachterkleindochter, uitstapte.

Erin

Erin was twee jaar eerder, toen ze van *college* kwam, weggegaan uit Kidron en was sindsdien niet meer thuis geweest. Ze praatte zo snel dat Anna een groot deel van wat ze zei niet kon verstaan, maar het was duidelijk dat haar achterachterkleindochter in de problemen zat. Erins stem was breekbaar, haar huid bleek, en haar gebaren gingen tegen haar woorden in. Anna hoorde haar zeggen: ‘Ik had gewoon even een break nodig, de stress...’ Ze zag Erins handen een cirkelbeweging maken, alsof ze wilde aangeven dat er een groter probleem was, een kwestie die zo veelomvattend was dat er niet over gesproken kon worden. Callie ging naast haar op de bank zitten en de hond nestelde zich op Erins schoot.

‘Je moet iets eten,’ zei Bets, die een bord met olijven en zoutjes voor haar neerzette. ‘Je bent veel te dun en je wangen zijn ingevallen. Wat geven ze je te eten op die tournee? Ik dacht dat de mensen in Italië alleen maar pasta en brood aten.’

Callie pakte de draad op waar haar moeder die liet liggen. ‘Ben je via New York gereisd? Waarom heb je niet gebeld om te zeggen dat je onderweg was? Je had geen auto hoeven huren, ik had je kunnen ophalen.’

Erin leunde met haar hoofd tegen Callies schouder en sloot haar ogen.

‘We kunnen haar beter naar bed sturen.’ Anna wilde met de anderen praten zonder dat Erin erbij was. Ze moesten een verklaring voor het gedrag van het kind zien te vinden.

‘Ik ben oud genoeg om mezelf naar bed te sturen,’ zei Erin. Haar ogen waren nog steeds dicht en Anna vermoedde dat ze hilde. ‘Ik

wist niet dat ik naar huis zou gaan tot ik hier was en toen was het te laat om het jullie te vertellen.’

Bets streekde het haar van het meisje en mompelde geruststellende woorden. Het tafereel verschilde niet zo heel veel van wat zich had afgespeeld toen Erin als kind haar ouders had verloren en nogal onverwacht bij hen in Hill House was komen wonen. Anna luisterde naar Bets’ hypnotiserende stem – ze sprak met een bepaalde cadans die het instinct om weg te rennen de kop indrukte – en zag toen hoe haar dochter, die oud genoeg was om zelf hulp nodig te hebben, Erin naar de slaapkamer begeleidde die van haar was geweest toen ze vier was. Bobo liep achter hen aan.

In de woonkamer trok Anna de la van het bureau open en haalde er alle papieren uit die ze had over Erins tijd in Italië. Een stapeltje luchtpostbrieven op vloepapier, vol vage beschrijvingen van de andere leden van het operagezelschap, anekdotes over dagtochtjes en een nogal lang verslag over een keer dat Erin dacht dat ze haar bladmuziek in een stadsbus had laten liggen. Ze bezat ook het informatiepakket dat Erin had ontvangen nadat ze het contract had ondertekend om als mezzosopraan voor de Accademia Nazionale di Santa Cecilia te gaan zingen.

Callie en Bets kwamen de gang uit en gingen weer op de bank zitten. Het contact met Erin leek hun iets van hun jeugdigheid terug te geven. Ze praatten zachtjes en Anna probeerde niet eens om het te verstaan. Ze zou het nooit toegeven, maar ze kon niet meer zo goed horen als vroeger. In plaats daarvan zocht ze naar de kopie van het contract die Erin haar gegeven had toen Anna wilde weten hoe ze in haar levensonderhoud zou voorzien. Er was geld waar Erin niets vanaf wist – geld van een verzekeringspolis dat was uitgekeerd toen haar vader was gestorven. Anna hield dat achter en wachtte op het juiste moment om het aan Erin te geven. Uiteindelijk vond Anna onder aan de stapel brieven waar ze naar zocht. Toen ze het openvouwde, zag ze dat het contract volledig in het Italiaans geschreven was. Daar hadden ze dus niets aan.

‘Ze zit in de problemen,’ zei Bets, die Anna eindelijk bij het gesprek betrok.

‘Ik heb haar nog nooit zo op haar moeder zien lijken,’ zei Callie. ‘Moeten we in haar auto gaan kijken? Er moet toch een of andere aanwijzing zijn waarom ze hier is.’

Bets pakte de paperassen aan van Anna en keek ze vluchtig door. ‘Jij kunt hier wel iets van lezen,’ zei ze tegen haar dochter. ‘Spaans en Italiaans verschillen niet zo veel. Allebei Romaanse talen, toch?’

‘Ze lijken helemaal niet op elkaar,’ zei Callie, die de papieren geen blik waardig keurde. ‘Ik vraag me af of we wel moeten gaan rondneuzen. De kans is groot dat ze het ons zal vertellen als ze er klaar voor is.’

‘Haar moeder heeft ons nooit iets verteld,’ zei Bets, terwijl ze aan een zilvergrijze pluk haar trok die was ontsnapt aan het lage knotje dat ze altijd maakte.

Anna wist dat ze tussenbeide moest komen, wist dat de verwijten en het schuldgevoel over wat er met Erins moeder gebeurd was diep genoeg zaten om de band tussen die twee in gevaar te brengen. Ze hadden jarenlang een rottijd gehad nadat het gebeurd was.

‘Een vrouw heeft recht op haar geheimen,’ zei Anna. Ze dacht aan alles wat ze voor haar eigen moeder verborgen had gehouden, voor haar dochter – vermoedens dat ze geen van beiden waren wie ze dachten dat ze waren.

Bets kwam overeind en raapte snel de papieren van de bank bij elkaar. Ze had haar vaders lengte en diens kin – puntig en hoekig, hoewel hij altijd een baard had gehad die zijn gezicht verzachtte. Bets had die keuze niet, met als gevolg dat mensen vaak het gevoel hadden ergens van beschuldigd te worden als zij tegen hen praatte. ‘We hadden er een eind aan kunnen maken als we het geweten hadden. Ik ben niet van plan om dit ook weer tot zo’n woekerend geheim te laten uitgroeien, alleen omdat het gemakkelijker is om onszelf voor te houden dat privacy belangrijk is. Privacy kan de pot op.’

Anna hoorde de voordeur dichtslaan en vervolgens het zware geknerp van Bets’ voeten in het grind. ‘Ze vindt toch niets,’ zei ze tegen Callie. ‘Ik heb goed gekeken toen ons meisje huilend uit de auto sprong en ik heb niets van bagage gezien; nog niet eens een wikkel van een hamburger.’

‘Het maakt niet uit. Mam denkt dat je weer mijn kant hebt geko-

zen.’ Callie wierp een blik in de gang, naar de gesloten deur van Erins kamer.

‘Er zijn geen kanten,’ zei Anna, terwijl ze de hand van haar kleindochter vastpakte. ‘Er is nooit ook maar één kant geweest. Het is allemaal gewoon één grote eindeloze cirkel.’

‘Ik wil hier niet zitten als ze terugkomt,’ zei Callie.

Ze klonk kregel, net als toen ze veertien was en een klittenkop en bruine voeten van de zon had. Als meisje en vervolgens als tiener was ze continu weggelopen van Bets, van Hill House, had ze nooit rust gehad. Elke uitgesproken wens was onlosmakelijk verbonden met weggaan uit Kidron. Callie had gedacht dat de grote wijde wereld haar met open armen opwachtte. ‘Ga met me mee naar de boomgaard. Ik heb nog een mandje olijven nodig om genoeg olie te kunnen persen,’ zei Anna. Op de een of andere manier had de olijfgaard een kalmerende uitwerking op mensen.

Callie wreef over het stugge denim om haar been. ‘Het doet te veel pijn om goed te kunnen lopen. Ik begin wel aan de lunch; ik moet nog een andere groente verzinnen, aangezien Erin die ham niet zal eten.’

Anna stond op en dankte God dat haar lichaam goed genoeg functioneerde om alle kanten op te kunnen. Zij was nooit een lui type geweest. Niet dat het been van haar kleindochter haar lui maakte, maar het stelde haar wel in staat zich te verstoppen in keukens en magazijnen om alleen het werk te doen dat ze wilde. Anna haalde een trui uit de gangkast, greep haar mand en liep door de achterdeur naar de boomgaard. Sinds Erins komst voelde de dag voor Anna killer aan.

Het zou een wanorde zijn als de geneticus straks kwam. Anna vroeg zich af wat voor man doctor Hashmi was en of hij de chaos om zich heen zou opmerken. Mannen waren niet gezegend met de intuïtie die vrouwen hadden. Onder aan de heuvel draaide ze zich om om naar haar huis te kijken. Het was een huis dat in fasen gebouwd was. Naarmate het gezin qua omvang en welvaart groeide, waren er kamers bij gebouwd. Net als veel huizen in de Sacramento Valley was het gemodelleerd naar de missieposten die de Spanjaarden hadden verlaten toen ze de oorlog hadden verloren. Het had een woonlaag met een adobe dak en stucco muren. Aan de achterkant kon je de twee vleugels

zien die loodrecht ten opzichte van elkaar van het hoofdgebouw af liepen. De keuken, waar jarenlang de olijven van de familie werden verwerkt, nam het grootste deel van de noordelijke vleugel in beslag. De zuidvleugel, die bestond uit drie slaapkamers en een badkamer, was iets langer dan zijn tegenhanger. In het hoofdgebouw bevonden zich een grote slaapkamer die onlangs gerenoveerd was, een woonkamer, een eetkamer en een bibliotheek.

Dit huis, dat altijd Hill House was genoemd, was gebouwd door Anna's vader, Percy Davison. In de loop der jaren had ze zich vaak afgevraagd hoe een man zo'n volmaakt huis had weten te construeren voor de vrouwen die er uiteindelijk ingetrokken waren. Toen ze de canvas tent afbraken, waar ze hadden gewoond tot de net aangeplante olijfgaard genoeg zou opleveren als zakelijk onderpand voor de bank, had haar vader tegen hen gezegd dat hun tempel op hen wachtte. Hill House was niet het oudste huis in Kidron, maar omdat het op een van de weinige verhoogde stukken grond in dit deel van het dal lag en de boomgaard nog steeds familiebezit was, was het een van de bezienswaardigheden op de toeristische route die de stad had uitgestippeld. De brochure, die Anna op de koelkast had gehangen, noemde het Kidrons eigen San Simeon. Uiteraard was het nog niet een derde van het formaat van dat landhuis, maar Anna was het stiekem met die beoordeling eens. Dat zei ze echter nooit hardop, uit vrees dat de wereld haar stad en haar huis anders waarnam dan zij.

Hoe dichterbij de boomgaard kwam, hoe jonger ze zich voelde. Ze stapte tussen de bomen in die nog geen dertig centimeter groter waren dan zij en ademde de geur van verrotting in. De winter naderde met rase schreden, maar daar, tussen de olijfbomen, bleef de zomer hangen in het grijsgroen van de bladeren. De vruchten begonnen net van limoengroen naar purper te verkleuren. Ze stak haar hand omhoog en pakte een van de dichtstbijzijnde takken vast. Het geluid dat de bladeren maakten als ze haar hand snel omhoog bewoog en de wrijving die de vruchten naar de wachtende mand liet vallen, klonken als de stem van haar vader die net zo veel verhalen kende als er sterren waren en die stuk voor stuk altijd begonnen en eindigden met de bomen.